

stala pojistná příhoda, v souzeném sporu krádež vloupáním, nebo pokus o ni, a že touto pojistnou příhodou vznikla pojistníkovi škoda ukradením, zničením, nebo poškozením pojištěných předmětů, musí tedy pojistník dokázati v rozepři (§ 266 c. ř. s.), že pojištěné věci dokonanou krádeží vloupáním nebo pokusem byly ukradeny, zničeny nebo poškozeny. Prokáže-li toto pojistník a pojišťovatelka chce uplatňovati některý z důvodů sprostňujících ji povinnosti k plnění, musí dokázati tento důvod. Poněvadž v rozepři jde o pojištění proti škodám z krádeže vloupáním, není zapotřebí obírat se požárním pojištěním. Bylo jen zjištěno, že dne 13. prosince 1926 pojištěné kožišiny byly v dovolatelově krámě a že dne 14. prosince 1926 po poledni, když je dovolatel hledal, by je zpracoval, je nenašel. Toto zjištění nemůže nahraditi důkaz, kterým byl dovolatel jako pojistník, domáhající se na žalované jako pojišťovatelce náhrady za zmizelé pojištěné kožišiny, povinen, jmenovitě důkaz, že kožišiny byly vůbec ukradeny a že šlo o krádež vloupáním.

Čís. 8621.

Ustanovení § 72, druhý odstavec c. ř. s. nelze obdobně použiti na rozhodnutí o zániku práva chudých, jehož bylo dosaženo zákonitým způsobem. Do rozhodnutí o zániku práva chudých jest oprávněn stěžovati si i zástupce chudé strany.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1929, R II 434/28.)

Soud první stolice vyhověl návrhu Dr. M-a, zástupce chudých, by bylo oduznáno právo chudých udělené Josefu Z-ovi. Rekursní soud návrhu Dr. M-a nevyhověl. Dovolací recurs do tohoto usnesení byl rekursním soudem jako nepřipustný odmítnut. Důvody: Usnesení, jímž bylo propůjčeno právo chudých, nelze podle § 72 druhý odstavec c. ř. s. napadati oprávněným prostředkem. Toto ustanovení se vztahuje i na usnesení, jímž návrhu na oduznutí uděleného práva chudých nebylo vyhověno. Neboť ustanovení § 72 druhý odstavec c. ř. s. klade důraz na věc, nikoliv na formu, již o právu chudých bylo rozhodnuto, a je proto lhostejno, zda právo chudých bylo uděleno či zda na zánik uděleného práva chudých nebylo uznáno. Rovněž z § 68 v souvislosti s §em 514 c. ř. s. vyplývá, že recurs je přípustným jen proti usnesení, jež vyřklo zánik práva chudých, nikoliv opačně. Není-li stížnosti do usnesení první stolice, jímž se propůjčuje nebo ponechává právo chudých, nelze si stěžovati ani proti změnujícímu usnesení druhé stolice, jímž se propůjčuje nebo ponechává právo chudých. Tomu nevádí § 528 c. ř. s., neboť ten vypočítává nepřipustné dovolací rekursy jen v případech, kde rekursy proti usnesení první stolice jsou přípustné. Je proto dovolací stížnost nepřipustná. Zástupce chudých je sice oprávněn soudu oznámiti okolnosti, které by ve smyslu § 68 c. ř. s. odůvodňovaly zánik neb odnětí práva chudých, avšak ke stížnosti do rozhodnutí o tom není oprávněn, poněvadž není

stranou. To právo by měl jen v případě čl. XXXIII uvoz. zák. k c. ř. s., o něž se však nejedná.

Nejvyšší soud zrušil napadené odmítací usnesení rekursního soudu a uložil mu, by o odvolacím rekursu Dr. M-a dále po zákonu jednal.

Důvody:

Rekurs jest opodstatněn. Jest všeobecnou zásadou zákona, že jest recurs přípustný proti všem usnesením soudu první stolice, pokud zákon sám recurs výslovně nevylučuje (§ 514 první odstavec c. ř. s.). Nemůželi podle § 72 druhý odstavec c. ř. s. býti napadeno opravným prostředkem rozhodnutí, jímž bylo propůjčeno straně právo chudých, platí toto ustanovení právě, že jde o výjimku z § 514 první odstavec c. ř. s., jen pro případ v zákoně myšlený, pro případ, o němž pojednává ustanovení § 65 c. ř. s., při čemž ovšem nesejde na tom, zda usnesení povolující právo chudých bylo vydáno soudem první stolice, či na recurs soudem rekursním. Jde-li však o výjimku ze zákona, nelze ustanovení § 72 druhý odstavec c. ř. s. užití obdobně, jak se mylně domnívá rekursní soud, i v případě, kde se rozhoduje o tom, zda zaniklo právo chudých, jehož bylo zákonitým způsobem dosaženo (§ 68 první odstavec c. ř. s.). Tu vystupuje v popředí zájem veřejný, jak patrně z toho, že jest soudu vysloviti zánik práva chudých i z moci úřadu, zlepšili-li se majetkové poměry strany za řízení, takže není tu podmínek § 63 první odstavec c. ř. s. Nelze proto říci, že chtěl zákonodárce vyloučiti přípustnost opravného prostředku po rozumu § 72 druhý odstavec c. ř. s. i tehdy, když nebylo vyhověno návrhu na zánik práva chudých, a nešlo o souhlasná usnesení nižších soudů (§ 528 c. ř. s.). Názor ten má oporu i v literatuře (viz Horovo čsl. civ. procesní právo sv. II str. 104, kde se praví výslovně, že bylo-li odněti práva chudých odepřeno, je recurs přípustný podle § 514 c. ř. s.). Mylným jest i názor, že advokát zřízený podle § 63 čís. 3 c. ř. s. jako zástupce chudé strany není oprávněn ke stížnosti do rozhodnutí o zániku práva chudých. Jeho oprávnění ke stížnosti kotví právě v tom, učiniti návrh na vyslovení zániku práva chudých, kteréžto právo mu přísluší po rozumu zákona, jak přiznává sám rekursní soud (srov. čl. XXXIII uvoz. zák. k c. ř. s. a Neumann str. 642). Právo ke stížnosti jest přiznati, právě že jde i o veřejný zájem, nejen stranám, nýbrž i jiným osobám, jichž zájmů se napadené usnesení dotýká. K nim patří i advokát, zástupce chudých.

Čís. 8622.

Bylo-li jednání obmezeno na důvod žalobního nároku, jest námitku promlčení vznést za jednání v první stolici o důvodu žalobního nároku.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1929, Rv II 77/28.)